

¿POR QUE EN BEIRAMAR HERDAN A CASA AS MULLERES?

Xosé Ramón Mariño Ferro

La Galice fait partie, depuis le Moyen Âge, de la culture traditionnelle européenne. On pourrait dire que la culture populaire galicienne est une variété de cette culture traditionnelle de l'Europe, et même à l'intérieur de la Galice il en existe aussi des variétés. Par exemple, les habitudes de la côte sont différentes de celles de l'arrière-pays dans plusieurs aspects, ainsi que dans les règles de l'héritage.

C'est bien connu qu'à l'intérieur de la Galice, à la campagne, c'est le fils aîné celui qui reçoit en héritage la ferme et la plupart des propriétés. C'est étonnant donc que sur la côte l'habitude soit différente.

Galiza forma parte, desde a Idade Media, da cultura tradicional europea. Podiamos dicir que a cultura popular galega é unha variación desa cultura tradicional de Europa. Pero mesmo dentro de Galiza existen variantes. Por exemplo, os costumes da costa difiren dos do interior en bastantes aspectos. Nas normas de herdanza, sen ir máis lonxe.

É ben sabido que na Galiza do interior, na Galiza labrega, herda a casa, e boa parte das propiedades, o fillo varón máis vello. Sorprende, polo tanto, que na costa o costume sexa diferente.

Nas comunidades mariñeiras as normas sobre a mellora non son moi ríxidas. Normalmente recíbea unha filla, preferentemente a máis nova, pero abundan as excepcións. A mellora case sempre consiste na casa e, ás veces, o barco ou algunha leira; o resto divídeno a partes iguais.

Os interesados xustifican a preferencia polas mulleres con diversos argumentos. Din que convén favorecer as fillas porque os homes ábrense camiño na vida máis facilmente. Din tamén que as fillas, máis cariñosas que os fillos e, por suposto, que as noras, coidarán mellor os pais na súa vellez. Algo co que probablemente tamén están de acordo os labregos da zona de mellora masculina, pero as circunstancias obríganos a renunciar ás fillas.

Aínda que nas parroquias e vilas da costa prefírese a manda matrilineal, na elección do herdeiro xoga un papel destacado a relación persoal cos pais. As normas non son tan ríxidas como na Galiza interior. Un pai non dubidará demasiado en mellorar calquera das fillas, non necesariamente a máis nova, ou incluso un fillo, se as relacións son mellores que coa candidata preferente. Coa melloira compensará os coidados recibidos.

Un terceiro argumento a favor da herdanza das fillas é que estas transmiten a liñaxe con maior fiabilidade:

*Os fillos da miña filla
 todos meus netiños son;
 os fillos da miña nora
 quizais si, ou quizais non.*

Pero hai máis razóns, que non sempre son conscientes para os propios interesados. Ao non ser a agricultura a actividade económica básica nada forza a preferencia polos varóns. Nas sociedades agrícolas con arado o traballo da terra, e polo tanto a herdanza das propiedades, sempre está en mans dos homes. Poderíamos mesmo afirmar que o arado é unha das causas do machismo.

As comunidades mariñeiras non dependen fundamentalmente do agro. Nada, pois, forza a que exista mellora masculina. En cambio, a melloira da filla ten as súas vantaxes. Se tras o matrimonio as esposas acompañasen os maridos ás súas casas, terían que convivir coas sogras sen o home durante os meses que eles botan na pesca de altura; e peor aínda sería se o esposo falecese nun dos frecuentes naufraxios. Tívoise en conta, e con razón, que a esposa do mariñeiro que bota meses fóra da casa ou a viúva está máis protexida na casa de seus pais. E por iso na zona costeira o matrimonio ía vivir á casa da noiva; e por iso, as mulleres herdaban a casa.

